

JEANNE DEMESSIEUX TE ROTTERDAM.

Zaterdagavond 11 Juni l.l. concerteerde deze buitengewoon begaafde organiste in de Geref. nieuwe Zuiderkerk op het bekende vierklaviers Walckerorgel.

Na hetgeen wat coll. Hazelzet in het vorig nummer van O&E publiceerde, over deze jonge Parijse kunstenaar, was de verwachting hoog gespannen.

Vele organisten uit Rotterdam en omgeving bevonden zich onder de talrijke luisteraars. De kerk was geheel bezet.

Wij zijn blij haar te hebben mogen horen. Het was fenomenaal, in alle opzichten. Geraffineerde techniek; bijzondere opvatting betreffende voordracht en registratie, zorgvuldig afgewogen en volkomen beheerst, met een voorname smaak voor klankkleur.

Naar men ons mededeelde speelt zij alles uit het hoofd zonder een blad muziek bij zich te hebben. Registreren doet ze persoonlijk. Ze heeft daarbij geen hulp nodig. Het nieuwe Zuiderkerkorgel leent zich bijzonder voor orkestrale behandeling, hetgeen zij dan ook met genialiteit uitbuitte. Er waren volledig orkestrale effecten, o.a. in Widor's en Vierne's symphonie-delen.

Zelfs al kan men het met haar opvattingen niet geheel eens zijn, dan wordt men er toch mede verzoend, door de hoogst beschaafde uitvoering ervan.

Er zou b.v. te discussieren zijn over registratie en de frasering bij Bach's toccata en Händel's concert in Bes, vooral het laatste deel.

Echter, zoals zoeven reeds gezegd is, wordt de gedachte daaraan onmiddellijk verdrongen door de geniale en in alle onderdelen verzorgde interpretatie.

Dan aanvaardden we het met grote bewondering en eerbied voor zoveel kunnen. Maar ook willen we daarbij denken aan Gods goedheid, die in Zijn vrije genade de mens iets van Zijn Geest gaf, ook op het terrein der kunst, waardoor Hij ons zoveel schoons wil laten genieten.

Moge het steeds Hem ter ere zijn! Ook bij deze jonge kunstenaar!

Het programma bevatte werken van Bach (toccata en fuga d mol en twee koraal voorspelen); Händel: concert in Bes; Franck: cantabile; Widor: variaties uit de 5e symphonie... Vierne; Scherzo uit de 2e symphonie; Dupré: symphonie-passion; Berveiller: epitaphe; van de concertgeefster: tertsenetude en een improvisatie over een thema verstrekt door de organist der kerk Piet v. d. Kerkhoff.

Haar improvisatie was zeer interessant, in vrije stijl met een fugatisch tussendeel.

Meerdere van de aanwezige organisten hadden wel gaarne eens een improvisatie gehoord over een bekend Psalmthema.

Zeer zeker spreekt dat meer tot het protestantse deel van de bezoekers. Wellicht eens een volgende maal! We hopen tenminste dat het niet bij dit ene concert te Rotterdam zal blijven.

Orgeltest & creditinst

STADSNIEUWS

Fantastisch Orgelspel van Jeanne Demessieux

SUPERIEUR INTELECT.

Verheugend was de belangstelling voor de Parijse organiste Jeanne Demessieux in de Pieterskerk. Zij is een dier verschijningen tegenover wie de „critiek“ ternauwernood een taak heeft.

Het auditorium scheen geëlectriseerd! Men wachtte na afloop geduldig om, als een zwijgende hulde, een blik te slaan op de kunstenaar, wanneer zij de wetteltrap zou zijn afgedaald; eenvoudige, pittige gestalten, die tegen wil en dank tussen twee mensenhagen had te schrijden.....

Het programma vermeldde tweemaal Bach en eenmaal Mozart, voor het overige Franse namen. Geheel Frans was dan ook de visie der speelster, met die oer-franse kenmerken: technische perfectie, soberheid in het gebruik der middelen, harmonie tussen verstand en gevoel.

Haar virtuosos kunnen bleek ongeëvenaard! Zij leverde, als een waardige leerlinge van Dupré, een pleidooi voor het postulaat, dat de orgelbespeler allereerst meester in de pianistiek zij.

Opvallend was de sobere, onfeilbare trefzekerheid, gericht op kristalheldere stemvoering.

* * *

Wel hadden wij in Bach's g-moll Fantasie en Fuga gevarieerder registratie gewenst.

Vergeleken bij onze eigen organisten was de indruk wat monotoon, maar de heilige vaart der fuga, de evenwichtigheid, de klaarheid van de zinsbouw, de doorzichtige verhoudingen van het polyphone weefsel zullen ons jarenlang heuzen. En welk magistraal pedaalgebruik, dat in geen maat een andere stem overdoezelt.

Van Mozart werd de 1e Fantasie ten gehore gebracht en van Clérambault het, onvergelijkelijk spel, weergegeven „Basse et Dessus de Trompette“, waarbij het fijnzinnig begrip voor klankgeheim evident was.

De reproductie van Franck's 2e Koraal was meesterlijk.

Widor's Allegro uit de 6e Symphonie, waarden wij, voornamelijk om de nobele virtuositeit der voordracht, evenals Dupré's Scherzando.

Interessant was het, eindelijk een orgelwerk van Messiaen te horen, „Bouquet Céleste“: onwezenlijke sfeer en, natuurgeluiden zoekende, naargeestig-wemmoedige stemming.

Daarop twee koraalvoorspelen van Demessieux zelf, bondige vakkundig gebouwde stukjes, zonder zucht naar baanbrekend werk.

* * *

Ten slotte de improvisatie, waarmee de artieste het concert besloot. Een thema, een motief bevattend van de Leidse madrigalist Cornelis Schuyt, ging in gesloten enveloppe naar 't orgel, tweemaal werd het voorgespeeld en er werd een registratie uitgekozen. Onmiddellijk zette een model-fuga in, de logische muzikale denkkraft en de zin voor vorm en proportie der speelster bewijzend, die de melodie voerende stem met eigen, zelfstandig leven wist te vervullen. Deze vrouw moet een super-Intellect bezitten!

Jeanne Demessieux is 27 jaar en was reeds op 12-jarige leeftijd organiste van een grote kerk te Parijs. Zij behaalde alle denkbare prijzen en presteerde het twee jaar geleden, in een reeks van 12 concerten, 1500 bladzijden uit het hoofd te spelen! — Ad Int.

*Wids
Dagblad*

Nieuwe Zuiderkerk - Westzeedijk, Rotterdam

Orgelconcert

op Zaterdag 11 Juni 1949, 's avonds 8 uur

door

JEANNE DEMESSIEUX

Organiste te Parijs

Programma

1. Toccata et Fugue en Ré mineur . . . J. S. Bach
2. Chorals:
 - a. „Quand nous sommes dans la plus profonde detresse“ . . . J. S. Bach
 - b. „Jésus-Christ, notre Sauveur“ . . . „
3. 2ème Concerto en si bémol . . . G. F. Haendel
(Maestoso - Allegro - Adagio - Allegro)
4. Cantabile . . . C. Franck
5. Variations de la 5ème Symphonie Ch. M. Widor
6. Scherzo de la 2ème Symphonie . . . L. Vierne
7. Symphonie-Passion (I) . . . M. Dupré
(Le monde dans l'attente du Sauveur)
8. Epitaphe . . . Jean Berveiller
9. Etude en Tierces . . . Jeanne Demessieux
10. Improvisation sur un thème donné par l'Organist Piet van den Kerkhoff

GROTE KERK - MAASSLUIS

Donderdag 15 September, 's avonds 8 uur

zeer bijzonder Orgelconcert

door de wereldberoemde jeugdige Franse Organiste uit Parijs

JEANNE DEMESSIEUX

Deze begaafde Organiste speelt uit het hoofd, zonder een blad muziek, een zeer gevarieerd programma van orgelwerken en eigen composities. Tot besluit „Improvisatie“ over een nader op te geven thema of koraal. De Pers zegt: „sensationele verschijning in de orgelwereld; opvallende virtuositeit!“ Overal volle kerken! Voorziet U daarom tijdig van kaarten à f 1.— bij Maassluische Boekhandel, Markt 9, Muziekhandel Hees & Co, Zuiddijk 3, Maassluis en 's avonds aan de kerk.

WONDERMOOI CONCERT IN EEN PRACHTIGE OMGEVING

Onder voor Dordrecht welhaast ongekend grote belangstelling gaf de beroemde Parijse organiste Jeanne Demessieux gisteravond een concert in de Grote Kerk. Aan de komst van Jeanne Demessieux was haar wereldvermaarde naam voorafgegaan en daaraan; meer dan aan de reclame het te danken dat alle plaatsen waren bezet en dat zelfs de bijgezette stoelen tekort schoten om alle toehoorders van een zitplaats te voorzien.

Onder de talrijke aanwezigen zullen er maar weinigen zijn, die niet diep onder de indruk zijn gekomen van wat hier werd gebracht. Een concert in de prachtige, oude Onze Lieve Vrouwekerk is altijd een bijzondere gebeurtenis en het optreden van Jeanne Demessieux mag men ongetwijfeld een hoogtepunt noemen van de series belangrijke concerten, die in de laatste jaren hier werden uitgevoerd.

Het programma begon met de bekende Toccata in F, gr. t. van J. S. Bach. Dit prachtige werk werd vertolkt met een wonderlijke gevoeligheid en een verbluffend technische vaardigheid, die de toehoorders onmiddellijk aangrepen en hen in een sfeer van schoonheid ving. In de blanke reinheid van Bach's schepping klonk onmiskenbaar hier en daar de Franse esprit door, die echter niet in het minst schaadde, doch eerder een merkwaardig schone tint aan het werk gaf.

Het tweede stuk was de Fantasie in S, gr. t. van Bach en daarna volgden het eerste Concert in S, k. t. van Haendel, een Etude van Schuman, de Grote Fantasie van Liszt en Adagio van Berveiller.

„Dogma“ (een uittreksel uit „De Zeven Meditaties over de Heilige Geest“) was een eigen compositie van de organiste. Het concert werd besloten met een improvisatie op een hema, dat was opgegeven door de Dordtse organist, de heer C. P. Visser.

Dit orgelconcert was een uiting van muzikaliteit en technisch kunnen, die in het komende muziekseizoen in Dordrecht moeilijk overtroffen kan worden.

Heel verheugend was de grote opkomst van het Dordtse publiek, dat daarmee bewees, zelfs in een moeilijke tijd te willen oferen wanneer er werkelijk iets goeds wordt gebracht.

— NAC 12

Mw. Dardsche Curator